

Sygn. akt I C 597/17

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Anna Ostrowska - Liss

Protokolant sekretarz sądowy Monika Pietruszewska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2017 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z powództwa D. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko J. S.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 597/17

UZASADNIENIE

Powód D. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. wniósł pozew przeciwko J. S. o zapłatę kwoty 8.236,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód wskazał, że stroną pozwaną i (...) SA (następca prawny (...) SA) łączyła umowa o nr (...) z dnia 22 listopada 2012 r., na podstawie której zostały oddane do dyspozycji strony pozwanej określone środki pieniężne. Strona pozwana nie wywiązała się ze swojego zobowiązania i umowa została wypowiedziana. Idea E. w dniu 31 października 2013 r. zbyła przysługującą jej wierzytelność względem strony pozwanej na rzecz (...) SA, a następnie (...) SA w dniu 30 grudnia 2014 r. na podstawie umowy przelewu wierzytelności sprzedała wierzytelność na rzecz powoda. Dowodem skutecznego nabycia wierzytelności jest wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy przelewu, który jednoznacznie precyzuje czynność bankową, z której powstała wierzytelność i określa jej wysokość. Obowiązek strony pozwanej dodatkowo stwierdzone jest wyciągiem z ksiąg rachunkowych funduszu powoda o nr (...). Na sumę dochodzoną pozew składa się kwota 5.592,11 tytułem niespłaconej należności głównej, kwota (...)53 tytułem opłat, prowizji i kosztów oraz kwota 1.585,92 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych wraz ze skapitalizowanymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia.

Pozwana nie stawiała się na rozprawie i nie złożyła odpowiedzi na pozew.

Ustosunkowując się do zobowiązania nałożonego przez Przewodniczącego przed rozprawą, pismem z dnia 12 września 2017 r. powód cofnął częściowo pozew o kwotę 1.568,31 zł, w tym 509,78 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia oraz 1.058,53 zł tytułem opłat, kosztów i prowizji. Nadto powód wskazał, że na dochodzą kwotę w wysokości 6.668,25 zł składa się niespłacona należność główna w wysokości 5.592,11 zł oraz skapitalizowane odsetki umowne wysokości 1.076,14 zł. Kwota należności głównej wynika z załącznika nr 1 do umowy przelewu wierzytelności z dnia 30 grudnia 2014 r. zawierającego wykaz wierzytelności. Na przysługujące powodowi odsetki za opóźnienie w łącznej kwocie 1.076,14 zł składają się odsetki maksymalne za opóźnienie, liczone od kwoty niespłaconego kapitału w kwocie 5.592,11 zł od dnia następnego po dniu cesji do dnia poprzedzającego

wniesienie pozwu, tj. od 31 grudnia 2014 r. do 15 maja 2017 r. Nadto wskazał, że pozwana przystąpiła do ubezpieczenia „Ochrona bez ryzyka”, a pożyczkodawca uiścił ubezpieczycielowi składkę w wysokości 5.440,81 zł. ;

Postanowieniem Sądu z 3 października 2017 r. powód zobowiązany został przez Sąd do złożenia w czytelnej postaci dokumentów złożonych jako dowody w sprawie pod rygorem oddalenia wniosku dowodowego (umowa cesji z 30 grudnia 2014 r., pełnomocnictwa z dnia 1 marca 2012 r. oraz 22 maja 2014 r.), wskazania jakiej wysokości kwota została wypłacona pozwanej oraz przedstawienia dowodu na to twierdzenie; wskazania, czy pozwana uiściła składkę ubezpieczeniową warunkującą wedle treści umowy otrzymanie pożyczki (§ 6 pkt 2 umowy); wskazania w jakiej dacie zostało dokonane wypowiedzenie umowy – kiedy pozwana je otrzymała, wskazania w jaki sposób zostały rozliczone dokonane przez pozwaną wpłaty – wskazania jak została ustalona kwota 5.592,11 zł i przedstawienia dowodów na ewentualne twierdzenia przedstawione w wykonaniu zobowiązania – w terminie tygodnia pod rygorem skutków z art. 233 § 2 kpc.

W odpowiedzi na zobowiązanie (otrzymane w dniu 9 października 2017 r.) powód pismem z 16 października 2017 r. wniósł o przedłużenie o 21 dni terminu na przedstawienie Sądowi informacji dotyczących daty wypowiedzenia umowy, sposoby rozliczenia wpłat pozwanej, okoliczności dotyczących kwoty wypłaconej jak również co do tego, czy pozwana uiściła składkę ubezpieczeniową warunkującą wypłatę pożyczki. Powód wyjaśnił, że czas ten jest niezbędny do uzyskania stosownych dokumentów i informacji od wierzyciela pierwotnego z uwagi na strukturę organizacyjną oraz konieczność oczekiwania na dokumenty z archiwum.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 27 listopada 2017 r. Sąd umorzył postępowanie w zakresie żądania zapłaty kwoty 1.568,31 zł. Nadto Sąd oddalił wniosek powoda o przedłużenie terminu na wykonanie zobowiązanie Sądu otrzymane przez powoda 9 października 2017 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 listopada 2012 r. pozwana J. S. zawarła z (...) SA w W. umowę pożyczki gotówkowej na sfinansowanie potrzeb konsumpcyjnych. Spłata pożyczki nastąpić miała w 48 miesięcznych ratach. W umowie wskazano, że całkowita kwota pożyczki do 8.000 zł, a całkowity koszt pożyczki to 8.930,38 zł. Na całkowity koszt pożyczki składały się: kwota 3.489,57 zł tytułem odsetek, kwota 5.440,81 zł tytułem kosztu objęcia pożyczkobiorcy ubezpieczeniem, w tym kwota 2.176,81 zł tytułem opłaty na sfinansowanie składki jednorazowej oraz kwota 3.264,00 zł tytułem opłaty za sfinansowanie składek miesięcznych. Całkowita kwota do zapłaty ustalona w dniu zawarcia umowy to 16.930,38 zł. W umowie wskazano, że raty pożyczki są równe i wynoszą 239,38 zł (ostatnia wyrównawcza 238,71 zł).

W § 6 umowy wskazano, że (...) stawia do dyspozycji pożyczkobiorcy kwotę 8.000 zł, na którą składa się całkowita kwota pożyczki. Wypłata kwoty nastąpi na podstawie dyspozycji uruchomienia pożyczki składanej przez pożyczkobiorcę wraz z zawarciem umowy. (...) dokona wypłaty kwoty z tytułu pożyczki najpóźniej w terminie 3 dni roboczych licząc od dnia następnego od dnia zapłaty opłaty na składkę jednorazową. W przypadku opóźnienia w terminowym spłaceniu rat pożyczkodawca będzie pobierał od niespłaconej w terminie raty kapitałowej odsetki za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego (...). Zgodnie z § 11 umowy (...) jest uprawniony do wypowiedzenia umowy z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia w razie zwłoki z zapłatą pełnych rat wynikających z harmonogramu za co najmniej dwa okresy płatności po uprzednim pisemnym wezwaniu pożyczkobiorcy do spłaty wymagalnych rat w terminie nie krótszym niż 7 dni.

D. ód: umowa k. 7-14

Pozwana w dniu zawarcia umowy złożyła deklarację przystąpienia do umowy ubezpieczenia „Ochrona bez ryzyka”, w której zawnioskowała o przyjęcie jej do umowy ubezpieczenia zawartej na pomiędzy (...) L. Towarzystwo (...) SA a (...) SA. Wysokość składki została określona na kwotę 2.992,81 zł w tym składki jednorazowej na kwotę 2.176,81 zł oraz regularnej w kwocie 68 zł miesięcznie. Okres ubezpieczenia to 12 miesięcy z możliwością automatycznej kontynuacji ubezpieczenia na kolejny okres ubezpieczenia za zgodą ubezpieczonego wyrażoną w przedmiotowej deklaracji. W przypadku gdyby kolejny okres ubezpieczenia był krótszy niż 12 miesięcy, składka jednorazowa wyliczona będzie

proporcjonalnie w stosunku do ilości dni pozostałych do zakończenia kolejnego okresu ubezpieczenia. Po 12 miesięcznym okresie ubezpieczenia, ubezpieczenie ma charakter fakultatywny i będzie automatycznie odnawiane na kolejne okresy 12 miesięcy, nie dłużej niż do końca trwania umowy pod warunkiem, że pożyczkobiorca nie zrezygnuje z automatycznego odnowienia ubezpieczenia. W przypadku odnowienia umowy ubezpieczenia na kolejne 12 miesięcy, pożyczkobiorca jest zobowiązany do samodzielnego sfinansowania kosztu ubezpieczenia.

D. ód: deklaracja k. 38, umowa k. 8

W dniu 30 grudnia 2014 r. zawarta została między (...) SA a powodem umowa przelewu wierzytelności, której przedmiotem była sprzedaż wierzytelności przysługujących zbywcy ((...) SA) na rzecz nabywcy (powoda), które określone zostały w Załączniku nr 1 i Załączniku nr 2 do umowy. Szczegółowe zestawienie wierzytelności z podaniem danych dłużnika oraz określeniem wierzytelności zawarte zostało w Załączniku nr 1. W § 5 umowy zbywca oświadczył, że nabył portfel wierzytelności na podstawie umowy wierzytelności z 31 października 2013 r. zawartej między (...) S.A (wierzycielem pierwotnym) a (...) SA.

D. ód: umowa k. 17-17v, wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy k. 15

Pozwana J. S. nie wywiązała się ze zobowiązania określonego umową zawartą z (...) S.A. Pozostała do spłaty kwota kapitału to 5.592,11 zł oraz kwota 1.076,14 tytułem skapitalizowanych odsetek umownych.

O. ści uznane za przyznane przez pozwaną w trybie art. 230 kpc

Pismem z 6 maja 2016 r. skierowano do pozwanej zawiadomienie informujące, że nastąpiła zmiana podmiotu zarządzającego wierzytelnościami przysługującymi D. Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu i obsługą tych wierzytelności zajmuje się (...) SA we W..

(...) Bank SA, wskazując, że działa w imieniu (...) SA jako zarządzającego wierzytelnościami (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego, wystosował do pozwanej wypowiedzenie umowy pożyczki z 22 listopada 2012 r. w części dotyczącej terminów i warunków spłaty zadłużenia z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia, licząc od dnia następnego po otrzymaniu wypowiedzenia, z uwagi na opóźnienie w spłacie należności (...).

D. ód: pismo k. 9, wypowiedzenie umowy pożyczki – k. 39

Sąd zważył co następuje:

Pozwana nie stawiała się na rozprawie i nie zajęła stanowiska w sprawie. Wobec powyższego zaszyły w sprawie warunki do wydania wyroku zaocznego zgodnie z art. 339 § 1 kpc. W takim przypadku, stosownie do art. 339 § 2 kpc, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Z całą pewnością uzasadnione wątpliwości powstaną w wypadku, kiedy twierdzenia powoda zawarte w pozwie odnośnie stanu faktycznego sprawy są ze sobą sprzeczne, nie zawierają pełnego stanu faktycznego pozwalającego na rozstrzygnięcie sprawy, tj. danych niezbędnych do oceny zasadności żądania lub jego wysokości, wskazują na brak legitymacji procesowej powoda lub pozwanego czy też gdy podane w pozwie okoliczności stają w sprzeczności z faktami powszechnie znanymi lub faktami znanymi sądowi z urzędu (A. Zieliński, komentarz do art. 339 K.p.c. [w:] A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszyńska (red.), Kodeks postępowania cywilnego, Warszawa 2014). Wobec szczególnego uprzywilejowania powoda w sytuacji w braku aktywności pozwanego, uzasadnionym jest po stronie Sądu krytycznego podejście do twierdzeń przytoczonych przez powoda, w konsekwencji wnikliwa analiza pod kątem ich spójności wewnętrznej. Co oczywiste przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda nie skutkuje automatycznie uwzględnieniem powództwa, ale wymaga oceny przez pryzmat przepisów prawa materialnego. Sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenie powoda uzasadniają uwzględnienie żądań

pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 kpc. Negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (wyrok z dnia 7 czerwca 1972 r., III CRN 30/72, LEX nr 7094).

W ocenie Sądu twierdzenia zawarte w uzasadnieniu pozwu budziły poważne wątpliwości i jako takie nie mogły zostać uznane za prawdziwe w myśl art. 339 § 2 kpc.

Powyższą ocenę Sądu uzasadnia okoliczność, że powód w uzasadnieniu pozwu przedstawił bardzo ogólne twierdzenia co do źródła rzekomej wierzytelności względem pozwanego, tj. nie wskazał, jakie były warunki umowy stanowiącej wedle twierdzeń powoda źródło zobowiązania pozwanego co do otrzymanej kwoty, obowiązku jej zwrotu, terminu zwrotu i wysokości kwoty objętej tym obowiązkiem oraz nie określił okresu, za jaki naliczył odsetki dochodzone w ramach żądania pozwu, co jest konieczne dla ustalenia zakresu powagi rzeczy osądzonej.

Wobec braku podstaw do zastosowania reguły z art. 339 § 2 kpc, na powódzie, zgodnie z treścią art. 6 kc, spoczął obowiązek wykazania istnienia przedmiotowej wierzytelności stosownymi dowodami. Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił zatem na podstawie dokumentów dołączonych do akt sprawy.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 720 kc, który stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W ocenie Sądu powód nie wykazał swojej legitymacji procesowej do wystąpienia z powództwem przeciwko pozwanej.

Jak stanowi art. 509 § 1 kc, wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

Przelew wierzytelności jest umową zawieraną między wierzycielem a osobą trzecią. Na jej podstawie dotychczasowy wierzyciel przenosi swoją wierzytelność na kontrahenta ze skutkiem wobec dłużnika, przy zachowaniu tożsamości zobowiązania. Przedmiotem obrotu jest prawo podmiotowe, odpowiadające zobowiązaniu, czyli uprawnieniu wierzyciela do żądania świadczenia od dłużnika. Rozporządzić wierzytelnością może zatem tylko osoba uprawniona – wierzyciel.

Wobec powzięcia uzasadnionych wątpliwości co do twierdzeń zawartych w pozwie również co do legitymacji powoda (co stanowiło również przeszkodę do przyjęcia tych twierdzeń i wydania w oparciu o nie wyroku zasądającego powództwo), Sąd rozpoznał żądanie w oparciu o dowody przedłożone przez powoda.

W ocenie Sądu jest niewątpliwym, że powód nie wykazał za pomocą stosownych dokumentów (do czego był zobowiązany na zasadzie art. 6 kc), że istnieje nieprzerwana ciągłość prawna między jego uprawnieniem do dochodzonej wierzytelności a dawnym uprawnieniem pierwotnego wierzyciela, który zbył to prawo.

Wskazać należy, że stanowiąc wedle twierdzeń pozwu źródło roszczenia powoda umowa nr (...) z dnia 22 listopada 2012 r. zawarta została przez pozwaną J. S. z (...) S.A. w W.. Przedstawiona na wykazanie legitymacji powoda umowa cesji z dnia 30 grudnia 2014 r. zawarta została zaś między powodem a (...) SA. W treści tej umowy, w paragrafie 5 umowy wskazano, że Portfel Wierzytelności oraz Wierzytelności (czyli wierzytelności zawarte w Załączniku nr 1 do umowy) zbywca (czyli (...) SA) nabył od (...) SA. Jednocześnie powód w uzasadnieniu pozwu wyjaśnił, że (...) SA jest następcą prawnym (...) SA. Powód nie wyjaśnił przy tym okoliczności, w jakich doszło do następstwa prawnego (...) SA względem (...) SA względem wierzytelności dochodzonej od pozwanej, jak też nie przedstawił jakichkolwiek dowodów na to, by cedent wskazany w § 5 umowy z 30 grudnia 2014 r. ((...) SA) był następcą prawnym (...) SA. Tak zatem brak było podstaw do stwierdzenia, aby wierzytelność, jak przysługiwała (...) SA w W. na podstawie umowy z dnia 22 listopada 2012 r. względem J. S. została skutecznie nabyta przez powoda na podstawie umowy 30 grudnia 2014 r., albowiem powód nie wykazał, aby wierzytelność ta przysługiwała cedentowi z tej umowy – (...) SA i w konsekwencji,

aby podmiot ten byłby uprawniony do rozporządzania nią, w szczególności poprzez dokonanie cesji tej wierzytelności na powoda.

Koniecznym jest przy tym zaznaczenie, że kwestia ewentualnych fuzji, przekształceń strukturalnych funkcjonujących na rynku podmiotów gospodarczych, w tym instytucji finansowych trudniących się udzielaniem pożyczek, nie należy do faktów powszechnie znanych, a zatem na stronie spoczywa obowiązek wykazania tego faktu na ogólnych zasadach, tj. stosownymi dowodami (w tym przypadku pożądanym byłoby przedłożenie odpisu z KRS). W szczególności nie można uznawać za fakty powszechnie znane faktów dotyczących zdarzeń o charakterze specjalistycznym, które - z natury rzeczy - znane są ograniczonemu kręgowi osób (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 r. - sygn. V CSK 269/09, publ. OSNC 2010/9/127; por. również wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2000 r. - sygn. II UKN 540/99, publ. OSNP 2001/21/652, oraz z dnia 5 lutego 2002 r. - sygn. II CKN 894/99, publ. Lex nr 54453). Kwestia ewentualnych przekształceń między cedentem w umowie z 30 grudnia 2014 r. a pierwotnym wierzycielem (...) SA nie jest z pewnością nie jest znana ogółowi obywateli. W dobie szeroko rozpowszechnionego handlu wierzytelnościami obowiązkiem Sądu jest szczególnie wnikliwe badanie kwestii legitymacji powoda dla wyeliminowania ryzyka jednoczesnego występowania o to samo roszczenie (pod względem podmiotu zobowiązanego i źródła roszczenia) przez kilka różnych podmiotów i ewentualnego uzyskania tytułu egzekucyjnego przez podmiot nieuprawniony.

Podkreślenia zatem wymaga, że w przypadku, gdy tak jak w niniejszej sprawie powód jako cesjonariusz z umowy z 30 grudnia 2014 r. powołuje się na następstwo prawne cedenta (...) SA względem (...) SA (§ 5 umowy), który to podmiot nie jest wierzycielem pierwotnym, to winien wykazać prawdziwość swojego twierdzenia o następstwie prawnym (...) SA względem wierzyciela pierwotnego (...) SA czy to poprzez złożenie odpisu z KRS wykazującego ogólne następstwo prawne czy też poprzez złożenie dowodu wykazującego sukcesję w stosunku do wierzytelności względem pozwanej (w zależności od rodzaju następstwa prawnego – powód w pozwie ogranicza się jedynie do wskazania, że (...) SA jest następcą prawnym). Podkreślić należy w tym miejscu, że Sąd zasygnalizował powodowi stwierdzoną wątpliwość co do niewykazania przez powoda legitymacji czynne, albowiem powód – działający przez profesjonalnego pełnomocnika - został zobowiązany jeszcze przed rozprawą do złożenia wniosków dowodowych wykazujących jego legitymację do dochodzenia od pozwanej roszczenia na podstawie przedłożonej wraz z pozwem umowy. Powód zobowiązania tego nie wykonał mimo tego, że wykonał zobowiązanie w pozostałym zakresie dotyczącym innych zagadnień. Jednocześnie Sąd zważył, że kwestia legitymacji powoda nie mogła zostać uznana za przyznaną przez pozwaną w trybie art. 230 kpc, albowiem okolicznościami co do których zasadnym jest zastosowanie instytucji uznania za przyznane wskutek milczenia mogą być tylko te okoliczności, co do których przeciwnik procesowy ma wiedzę, a zatem przede wszystkim te które dotyczą jego osoby jak kwestia zawarcia określonej umowy pożyczki, otrzymania środków w wykonaniu tej umowy czy ewentualnego niewykonania umowy. Przyjęcie, że okoliczność następstwa prawnego określonych podmiotów z którymi pozwana nie jest organizacyjnie powiązana stanowi okoliczność, która może zostać uznana za przyznaną przez pozwaną przez milczenie, w ocenie Sądu byłoby sprzeczne z ratio legis wprowadzenia tego wyjątkowego względem zasady dowodzenia wynikającej z art. 6 kc rozwiązania.

Sąd stwierdziwszy brak legitymacji procesowej (zarówno czynnej, jak i biernej) wydaje wyrok oddalający powództwo. W tym stanie rzeczy Sąd orzekł jak w sentencji.